

István Tasnádi
CYBER CYRANO

Mrazivý príbeh tínedžerov a tínedžerok o (ne) skutočnej virtuálnej realite.

Bábkové divadlo na Rázcestí sa dlhodobo venuje tvorbe inscenácií pre mladých ľudí a dospelých. Novú 61. divadelnú sezónu sme sa rozhodli začať inscenáciou, ktorá **otvára tému virtuálnej reality a kyberšikany. Je venovaná predovšetkým žiakom, žiačkam druhého stupňa ZŠ, študentom, študentkám SŠ a dospelým.**

Premiérou inscenácie sa do bábkového divadla na Slovensku po prvý raz dostáva hra od významného súčasného dramatika, divadelného a filmového režiséra, scenáristu a nositeľa ceny Bélu Balázsa z Maďarska, **Istvána Tasnádiho**. Jeho hry boli uvedené v Spojených štátoch, Rakúsku, Belgicku, Francúzsku, Holandsku, Rusku a inde. Hru napísal pre medzinárodný projekt *Platforma 11+*. Projekt (jeho slovenským účastníkom bol Divadelný ústav) sa zameriaval na mládež vo veku 11 – 15 rokov. Hľadal spôsoby, formy a obsahy, ktorými môže v dnešnej dobe divadlo osloviť mladých ľudí, v konkurencii ostatných médií a zábavy. **Projekt potvrdzoval, že starší školský vek (11 – 15 rokov) je nielen na Slovensku, ale v celej Európe rizikovou kategóriou, kedy deti/mladých prestáva zaujímať divadlo a okrem občasných hromadných školských akcií ho nenavštevujú.**

V hre *Cyber Cyrano* sledujeme príbeh pätnásťročných spolužiakov, Zuzky, Hanky a Mateja. Zatiaľ čo Hanka a Matej nacvičujú tanec, Zuzka sa s nimi skamaráti a predstaví im cez sociálnu sieť svoju priateľku Moiru a priateľa Viktora z cudziny. Po tom, čo si Hanka začne písať s Viktorom a Matej s Moirou, obaja sa stávajú bábkami vo virtuálnom prostredí. Tasnádi sa priznal, že hru písal ako sled trojminútových videoklipov. Považoval to za ideálny spôsob, ako zaujať a nestratiť pozornosť násťročných divákov.

Generácia Z (narodení od roku 1995) je prvá spoločenská generácia, ktorá nezažila život pred príchodom internetu a mala už od útleho veku umožnený prístup k prenosným digitálnym technológiám, napriek tomu, že nemusia byť nevyhnutne digitálne gramotnými, dostali jej členovia prezývku „digitálni domorodci“. Je generáciou, ktorej rozvoj osobnosti zásadne určujú online sociálne siete. Negatívne účinky času, ktorý trávia pri obrazovkách počítačov a mobilov sú najvýraznejšie pri dospievajúcich jedincoch tejto generácie.

Ľudia zvyknú považovať nástup nových technológií za príčinu objavenia sa negatívnych javov súvisiacich s internetom, akým je šírenie dezinformácií, podnecovanie násilia alebo aj **kyberšikanovanie. Na Slovensku je kyberšikana trestným činom od 1. 7. 2021. Trestný zákon, § 360b.**

Rovnako ako pri iných formách šikanovania, aj kyberšikanovanie je opakované a zámerné správanie, ktorého cieľom je vysmievať sa, ubližovať niekomu, ponižovať ho, zraniť. Agresor zneužíva svoju moc nad obeťou. Obeť vníma kyberšikanovanie ako zraňujúce a nevie sa voči nemu dostatočne brániť.

Hru pre Bábkové divadlo na Rázcestí režijne spracovala **Soňa Ferancová**, ktorá spolupracuje so svojim tímom s rôznymi slovenskými divadlami, ako napríklad DJP Trnava, DAB Nitra, Divadlo GUnaGU, Divadlo Aréna, Divadlo ASTORKA Korzo 90, Slovenské národné divadlo. Jej inscenácie boli niekoľkokrát nominované na ocenenie *Dosky*. Okrem divadelnej tvorby spolupracuje aj so Slovenským rozhlasom a televíziami.

Súčasťou programu je aj diskusia o kyberšikanne s odborníkom.

Preklad: Michal Slovenský, Dramaturgická spolupráca: Iveta Škripková, Video animácia: Max Mravčák a. h., Pohybová spolupráca: Renata Ptačinová a. h., Scéna, audiovizuálna spolupráca: Ján Ptačin a. h., Kostýmy: Simona Vacháľková a. h., Hudba: výber, Réžia: Soňa Ferancová a. h.

Účinkujú: Matúš Hollý, Ľubica Pradidová, Terézia Šusteková a. h.

Bábkové divadlo na Rázcestí
Skuteckého 14, 97401, Banská Bystrica